

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Чикаренко І.А.

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політичні інститути і процеси»

Галузь знань	28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	281 Публічне управління та адміністрування
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	
Термін викладання	1-й семестр (1 чверть)
Мова викладання	українська

Викладач: д. держ. упр., проф. Шпекторенко І. В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні інститути і процеси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. державного управління і місцевого самоврядування. Дніпро: НТУ «ДП», 2024. 17 с.

Розробники:

– Шпекторенко Ігор Валентинович, професор, доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів вищої освіти до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування (протокол № 6 від 29 серпня 2024 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	Ошибка! Закладка не определена.
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	7
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	14

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Політичні інститути і процеси» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань теорії та практики організації, функціонування політичної підсистеми суспільства, політичних інститутів в системі публічного управління та адміністрування, набуття вмінь і навичок їх застосування в управлінні суб'єктами публічної сфери, у т. ч. щодо забезпечення належного рівня відкритості й прозорості в діяльності політичних інститутів, проведення міжсекторальних форм взаємодії політичних інститутів й інститутів громадянського суспільства.

У освітньо-професійній програмі «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за освітніми компонентами. Зокрема, обов'язкова фахова дисципліна БЗ «Політичні інститути та процеси» сприяє досягненню таких програмних результати навчання:

ПР 01	Продемонструвати використання базових знань з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, у формуванні змісту та напрямів впливу історичних, культурних, ментальних, соціально-гуманітарних, економічних чинників на політичну сферу суспільства
ПР 04	Продемонструвати знання структури та особливостей функціонування сфери публічного управління та адміністрування у складі політичної системи та політичних інститутів суспільства
ПР 08	Демонструвати розуміння та використання технологій вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень політичними інститутами в умовах політичного циклу, етапів політики, політичних системи, політичних інститутів, міжсекторальної взаємодії
ПР 11	Демонструвати уміння здійснювати пошук, аналіз та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати пропозиції та рекомендації в межах політичного процесу, політичних інститутів, міжсекторальної взаємодії та своєї компетенції.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
ПР01	ПР01.1-ФЗ	Знати та вміти враховувати в проєктній та практичній діяльності історичні, культурні, ментальні, політичні, соціальні, економічні фактори та детермінанти ефективності в розвитку суспільства
	ПР01.2-ФЗ	Вміти проєктувати взаємодію політичної, економічної, соціально-гуманітарної, культурної, духовної, екологічної, міжнародної сфер у практичній діяльності політичного інституту публічної служби (публічного управління).
	ПР01.3-ФЗ	Вміти проєктувати розвиток та реалізовувати на практиці розвиток основних елементів політичної системи суспільства, політичних

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	Зміст
		інститутів, основні перспективи міжсекторального партнерства
ПР04	ПР04.1-ФЗ	Продемонструвати знання структури та особливостей функціонування політичної системи суспільства в перехідних суспільствах та особливостей застосування закордонного досвіду
	ПР04.2-ФЗ	Продемонструвати знання та вміння використовувати знання про функції політичної системи та їх відображенні в особливостях функціонування сфери публічного управління та адміністрування
	ПР04.3-ФЗ	Продемонструвати знання та вміння використовувати етапи політичного процесу, політичну систему суспільства, функції політичних інститутів у функціонуванні сфери публічного управління та адміністрування та міжсекторальному партнерстві
ПР08	ПР08.1-ФЗ	Демонструвати знання та використання основних етапів технологій вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень в циклі публічного управління
	ПР08.2-ФЗ	Демонструвати знання та вміння використовувати перспективи міжсекторального партнерства у виробленні, прийнятті та реалізації управлінських рішень політичними інститутами, інститутами громадянського суспільства в умовах політичного циклу
ПР11	ПР11.1-ФЗ	Демонструвати уміння здійснювати пошук, аналіз та узагальнення сучасних наукових знань в наукометричних базах, закордонних журналах політичного та публічноуправлінського спрямування, іншої інформації для забезпечення інформаційного блоку управлінської роботи
	ПР11.2-ФЗ	Демонструвати уміння критичного аналізу, узагальнення інформації, робити висновки і формулювати пропозиції (рекомендації) в межах роботи політичної системи, політичних інститутів, чинників політичного процесу та міжсекторальної взаємодії та в межах своєї майбутньої посадової компетенції.

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна викладається в 1-му семестрі відповідно до навчального плану, тому додаткових вимог до базових дисциплін не встановлюється. Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу ґрунтуються на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін за попереднім рівнем освіти.

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години			
		Денна		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	25,5	46	22		

практичні	20,5	17	22		
лабораторні	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	63	44		

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	
ПР01.1-Ф3 ПР01.3-Ф3 ПР04.1-Ф3 ПР04.2-Ф3 ПР11.1-Ф3	Тема 1. Поняття, структура та зміст політичних інститутів 1.1. Політичний інститут: поняття, походження, структура. 1.2. Види і зміст діяльності політичних інститутів. 1.3. Функції та роль політичного інституту в житті суспільства.	4
ПР04.1-Ф3 ПР08.1-Ф3 ПР11.2-Ф3	Тема 2. Держава як провідний інститут політичної системи. Владні інститути держави 2.1. Держава: походження, сутність, функції. 2.2. Інститут парламентаризму. 2.3. Інститут глави держави. 2.4. Система виконавчої влади, особливості її взаємодії з органами місцевого самоврядування. 2.5. Судова влада та правоохоронна система держави.	6
ПР08.2-Ф3 ПР08.2-Ф3	Тема 3. Інститути громадянського суспільства 3.1. Поняття громадянського суспільства, його ознаки, структура і функції. 3.2. Політичні партії та їх роль як інститутів громадянського суспільства. 3.3. Громадсько-політичні об'єднання та рухи. 3.4. Засоби масової інформації.	10
ПР04.1-Ф3 ПР04.2-Ф3 ПР08.1-Ф3 ПР11.2-Ф3	Тема 4. Політична еліта та лідерство 4.1. Поняття еліти та природа елітарності. 4.2. Типи еліт. 4.3. Політичне лідерство. 4.4. Основні риси сучасного лідера.	10
ПР01.1-Ф3 ПР04.3-Ф3	Тема 5. Політичний процес: поняття, структура, типи 5.1. Сутність та зміст політичного процесу.	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	5.2. Політичне рішення – ядро політичного процесу.	
	5.3. Етапи політичного процесу та режими його функціонування.	
	5.4. Типи політичного процесу.	
ПР01.1-ФЗ ПР08.2-ФЗ	Тема 6. Політичні зміни та дії	5
	6.1. Поняття політичних змін, їх форми та джерела.	
	6.2. Політичні дії. Революція і реформи як основні види політичних дій.	
	6.3. Вибори як демократичний механізм політичних змін.	
	6.4. Повстання, бунт, заколот, путч, політична кампанія, мітинг, демонстрація, страйк – види політичного тиску.	
	Практичні заняття	
ПР01.2-ФЗ	Тема 1. Поняття, структура та зміст політичних інститутів	10
ПР04.3-ФЗ	Тема 2. Держава як провідний інститут політичної системи. Владні інститути держави	5
ПР08.2-ФЗ	Тема 3-4. Інститути громадянського суспільства. Політична еліта та лідерство	5
ПР01.1-ФЗ ПР08.1-ФЗ ПР11.2-ФЗ	Тема 5-6. Політичний процес: поняття, структура, типи. Політичні зміни та дії	5
ПР01.2-ФЗ ПР01.3-ФЗ ПР08.1-ФЗ ПР08.2-ФЗ ПР11.1-ФЗ	Презентація інд. підсумкового завдання з розроблення концепції регіональної/місцевої програми «Підготовка проєкту розвитку форм та інструментів публічного управління у взаємодії політичних інститутів»	10
РАЗОМ		

6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів вищої освіти.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня (для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти) під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ
--------------------------	-----------------------------

навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час екзамену за бажанням здобувача вищої освіти
практичні	практичні завдання за кожною темою	відповіді на запитання/виконання письмових практичних завдань під час самостійної роботи; публічна презентація практичних робіт		
	індивідуальне підсумкове практичне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи; публічна презентація індивідуальних підсумкових практичних завдань (робіт) та їх захист під час практичного заняття		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості контрольних завдань за кожною темою. Практичні заняття оцінюються якістю виконання практичних завдань та індивідуального підсумкового практичного завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача вищої освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 \cdot a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
– концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – концептуальних знань; – високого ступеню володіння станом питання; – критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
– поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв’язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв’язувати проблеми; – обирати адекватні методи та інструментальні засоби; – збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; – використовувати інноваційні підходи до розв’язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
Рівень умінь/навичок незадовільний		
Комунікація		
– донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою,	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним -	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
усно та письмово	положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
– управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; – спроможність нести відповідальність за	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; – формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ” – організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; – здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	- контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Комп’ютерне та мультимедійне обладнання.

Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).

Microsoft Office 365. Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Ахмеров О. О. Теоретичні аспекти децентралізації влади як дієвого механізму демократизації політичної системи: проблемні питання та шляхи їх вирішення. Політичне життя. 2019. № 3. С. 5-10. URL: [DOI 10.31558/2519-2949.2019.3.1](https://doi.org/10.31558/2519-2949.2019.3.1)
2. Ващенко А. С. Моделі взаємодії громадянського та політичного суспільства: теоретико-концептуальний аспект. Політичне життя. 2019. № 4. С. 4-9. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2019.4.1>
3. Воробйов В. А. Політичне представництво із соціального хаосу: партії між олігархією та самоорганізацією. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2021. № 33. С. 88-92. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/b15a91a1-079e-4e63-a6c4-64a9215fce68>
4. Герасимів Т. Правова модель партнерства судової влади та інститутів громадянського суспільства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». 2020. Т. 7. № 2. С. 48-55. URL: <https://doi.org/10.23939/law2020.26.048>
5. Герасимів Б. Моделі громадянського суспільства: проблема взаємовідносин людини та держави. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2017. Вип. 4. № 861(13). URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/may/12710/16.pdf> с. 97-104. <https://doi.org/10.23939/law2017.861.097>
6. Гошовська В. А. Політичне лідерство українського парламентаризму в сучасному геополітичному вимірі. Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. 2023. Вип. 50. С. 142-149. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.50.19>
7. Гришина Н. В. Державна служба як соціально-правовий інститут і професійна службова діяльність. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2023. Т. 2. № 78. С. 38-42. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2023.78.2.5>
8. Кириченко В. М., Соколенко Ю. М. Функції політичних партій та проблеми їх виконання в Україні. Конституційно-правові академічні студії. 2018. № 1. С. 94-101. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30632/1/ФУНКЦІЇ%20ПОЛІТИЧНИХ%20ПАРТІЙ%20ТА%20ПРОБЛЕМИ.pdf>
9. Лебідь А. Є, Назаров М. С. Інструменти громадської участі в Україні : навчально-методичний посібник. Суми: Вид-во СумДУ, 2020. 73 с. URL: https://ppst.sumdu.edu.ua/images/pdf/Posibnik_instrumenty.pdf
10. Лясота А. Є. Проблема політичної нестабільності: стратегії підвищення інституційної спроможності перехідних систем на прикладі України. Політикус. Наук. журнал. 2019. № 1. С. 52-57. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-1-52-57>
11. Поліщук І. О. Партія як соціально-політичний інститут. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2019. № 4(43). С. 101-117. URL: <https://doi.org/10.21564/2075-7190.43.187922>
12. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/44779>
13. Рейтерович І. В., Парфенюк Т. В. Концептуальні підходи дослідження місця та ролі груп інтересів у виробленні публічної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 18. С. 92-98. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.18.92](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.18.92)
14. Романовський О. Г., Гура Т. В., Книш А. Є., Бондаренко В. В. Теорія і практика формування лідера: навч. посіб. Харків, 2017. 100 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/620d1bfe-e281-4652-93d5-34023456b9f3/content>

14. Федорищак Х., Мосора Л. Місце та роль засобів масової інформації у сфері публічної політики. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління. 2022. Вип. 1(61). С. 86-91. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-1\(61\)-13](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-1(61)-13)
15. Ханстантинов В. О. Політичні інститути і процеси : курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 144 с. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2486/1/Politychni_instytuty_i_protsey.pdf
16. Шпекторенко І. В. Соціальна мобільність як наукова проблема соціального управління: соціальні інститути, соціальні ліфти. Аспекти публічного управління. 2024. Т. 12. № 1. С. 66-74. DOI: <https://doi.org/10.15421/152409>
17. Якубовський Я. С. Теоретичні підходи до формування трансформаційної моделі громадянського суспільства в державі. Вісник ХНТУ. 2023. № 3(86). С. 184-188. DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2023.3.25>
18. Shpektorenko I. Social Management: Structure, Fundamentals of Methodology of Practical Activity. Аспекти публічного управління. 2024. Т. 12. № 2. С. 92-97. (Співавт.: Хожило І., Хожило М.) DOI: <https://doi.org/10.15421/152429>

Нормативні документи

1. Європейське врядування Біла Книга. Комісія Європейських Співтовариств Брюссель, 25. 7. 2001 COM (2001) 428 остаточна редакція. URL: <https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2016/01/Bila-knyga-YEvropey-ske-vryaduvannya.pdf>
2. Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін: Рада Європи; Декларація, Міжнародний документ від 17 листопада 2009 р. Документ 994_a16. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a16
3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>
5. Про місцеві державні адміністрації : закон України від 9 квітня 1999 р. № 586 : із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14/print>
6. Виборчий кодекс України від 19 груд. 2019 р. № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
7. Про звернення громадян» : закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>
8. Про громадські об'єднання : закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
9. Про органи самоорганізації населення : закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III. ВВРУ. 2001. Ст. 254. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>
10. Про політичні партії в Україні : закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>
11. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280 : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
12. Про державну службу : закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
13. Про службу в органах місцевого самоврядування : закон України від 7 черв. 2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Додаткові

1. В Україні зареєстровано 160 тисяч організацій громадянського суспільства (22 Листопада 2021). URL: <https://zmina.info/news/v-ukrayini-zareyestrovano-160-tysyach-organizacij-gromadyanskogo-suspilstva/> (дата звернення: 19.12.2023).
2. Громадянське суспільство України: цифри і факти (13.04.2023). URL: <https://www.prostir.ua/?news=hromadyanske-suspilstvo-ukrajiny-tsyfry-i-fakty> (дата звернення: 10.11.2023).
3. Єремєєва І. А., Шаповал В. А. Групи інтересів як суб'єкти політики. Політикус. Науковий журнал. 2016. № 2. С. 76-80. URL: http://politicus.od.ua/2_2016/2_2016.pdf
4. Коврига О. С. Взаємодія органів державної влади з громадськістю в системі державного управління України. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Т. 31(70). № 2. С. 109-114. DOI <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/18>
5. Трансформація статусу посадової особи місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні : кол. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородин, Н. А. Липовська, І. В. Шпекторенко [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : Грані, 2020. 216 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/163035>
6. Shpektorenko I. Causes and consequences of intellectual migration of human capital in the context of national security: Public administrative aspect. Edelweiss Applied Science and Technology. 2024. Vol. 8. No. 6. P. 1322-1333. DOI: [10.55214/25768484.v8i6.2249](https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2249) (Scopus). (Співавт.: V. Zahurska-Antoniuk, R. Pasichnyi, G. Ortina, O. Orhiiets, O. Pavlovskiy).
7. Shpektorenko I. Innovative competences in public administration: The key to sustainable development, increasing financial efficiency and ensuring national security. Edelweiss Applied Science and Technology. 2024. Vol. 8. No. 6. P. 1334-1343. DOI: [10.55214/25768484.v8i6.2250](https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2250) (Scopus). (Співавт.: M. Mykolaichuk, L. Pershko, R. Pasichnyi, K. Blishchuk, D. Dzvinchuk).
8. Shpektorenko I. Investments in the development of human capital in the conditions of war: Experience in the context of improving the public administration system. Edelweiss Applied Science and Technology. 2024. Vol. 8. No. 6. P. 1378-1388. DOI: [10.55214/25768484.v8i6.2254](https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2254) (Scopus). (Співавт.: B. Hrushetsky, Ie. Tryshnovskiy, N. Dobrianska, A. Zarichniak, D. Dubytskyi).

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Національне агентство України з питань державної служби. Офіційний веб-портал. URL: <https://nads.gov.ua/>
5. Портал управління знаннями. Освітня платформа у сфері професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/>
6. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.center.gov.ua/pro-tsentr/proekti/sigma>
7. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: www.library.univ.kiev.ua
8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
9. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
10. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>
11. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Політичні інститути і процеси» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Публічне управління та
адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Розробник:
Шпекторенко Ігор Валентинович

В редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19